

מיסוי קצבאות ומענקים שנתקבלו עקב פרישה

אוקטובר 2012
חוזר מקצועי מספר 101/12

תיקון 190 לפקודת מס הכנסה מרחיב את מסגרת הטבות המס הפנסיוניות בגין הפקדות / תקבולים מאפיקים פנסיוניים, כולל ההטבות הניתנות בעת משיכת כספים באפיק החיסכון לקצבה.

תחולת תיקון הינה רטרואקטיבית החל מיום ה-1 בינואר 2012.

להלן עיקרי התיקון:

- תיקון סעיף 8(ג) לפקודה - חלוקת הכנסה מהפרשי קצבה ליותר משנה אחת:
הסעיף מאפשר חלוקה של הכנסה מהפרשי שכר, אשר התקבלה בשנת מס אחת, כך שתיוחס לשנים שבהן נוצרו הפרשי השכר - עד לתקופה של שש שנות מס המסתיימות בשנה בה התקבלה ההכנסה.
יצוין, כי תיקון 190 מאפשר להחיל חלוקה זו גם על הכנסה מהפרשים הנובעים מהקצבאות הבאות:
 - קצבה בהסדר פנסיה תקציבית.
 - קצבת שאירים בהסדר פנסיה תקציבית.
 - קצבה מקופת גמל לקצבה.
 - קצבת שאירים מקופת גמל לקצבה.
 - קצבת אובדן כושר עבודה.
- תיקון סעיף 9(16) לפקודה - פטור על קצבאות שאירים:
התיקון מסדיר את הפטור על קצבאות שאירים במסגרת סעיף 9(16) לפקודה, כך שיינתן פטור עד לתקרת הקצבה המזכה (8,190 ש"ח) - גם כאשר משולמות הקצבאות מקופת גמל לקצבה או על פי תוכנית ביטוח וכן באמצעות הסדר של פנסיה תקציבית. על קצבת שאירים הנובעת מתשלומים פטורים כהגדרתם בסעיף 9 יינתן פטור מלא ללא הגבלה בתקרה.
- תיקון סעיף 9א לפקודה - פטור על "קצבה מזכה" ו"קצבה מוכרת":
סעיף 9א קובע פטור ממס לקצבה המשתלמת ממעביד, קופת גמל או ביטוח מפני אובדן כושר עבודה.
הסעיף קובע, כי שיעור הפטור, הניתן ליחיד, יוגדל באופן מדורג במשך 13 שנים עד לשיעור של 67% מסכום תקרת הקצבה המזכה, כדלהלן:
 - בשנים 2012-2015 - סכום הפטור יהיה עד לסך השווה ל-43.5%.
 - בשנים 2016-2019 - סכום הפטור יהיה עד לסך השווה ל-49%.
 - בשנים 2020-2024 - סכום הפטור יהיה עד לסך השווה ל-52%.
 - משנת 2025 ואילך - סכום הפטור יהיה עד לסך השווה ל-67%.

- יצוין, כי הסעיף עוסק בשלושה נושאים:
 - פטור על "קצבה מזכה" ופטור על "קצבה מוכרת".
 - השפעת משיכה של פיצויי פיטורין פטורים ממס על פטור "קצבה מזכה" ("נוסחת השילוב").
 - ניצול הפטורים על קצבאות, כאמור, בעיית היוונו.
- הגדרת "קצבה מוכרת"
 - תכלול רק את אותו חלק מקצבה המשולם על ידי קופת גמל לקצבה שאינה קרן ותיקה והנובע מתשלומים פטורים כהגדרתם בתיקון.
- תיקון סעיף 9א(ב) לפקודה - פטור ממס על "קצבה מזכה":
 - תכלולנה כל הקצבאות למעט קצבה מוכרת, המטופלת בנפרד. שיעור הפטור הקבוע בסעיף ייגזר מסכום תקרת הקצבה המזכה, ולא מסכום הקצבה בפועל (אם הוא נמוך מסכום התקרה).
- תיקון סעיף 9א(ב1) לפקודה - פטור ממס על "קצבה מוכרת":
 - בגין "קצבה מוכרת" יינתן פטור על מלוא הקצבה המוכרת, החל מהמועד בו הגיע בעל הקצבה לגיל 60 או בעת פרישה מוקדמת בשל נכות יציבה בדרגה של 75% ומעלה (ללא קשר לפטור הניתן לקצבה מזכה).
- סעיף 9א(ג) - נוסחת השילוב:
 - הפטור הניתן על "קצבה מזכה" כפוף לכך שהנישום לא קיבל מענקי פרישה ופטורים. במקרה שקיבל - יופחת סכום הפטור בגין ה"קצבה מזכה".
 - נקבע מנגנון חישוב חלופי, אשר יהא פשוט וברור ובנוסף יעניק יתרון מובהק להותרת כספים, שנחסכו לצורך מענקי פרישה בקופת הגמל עד לגיל הפרישה לצורך משיכתם כקצבה.

בדבר שאלות נוספות ניתן לפנות לרו"ח יוסי שלם, בטלפון: 03-6382845
yosys@mbt.org.il